

Konštantín Veľký a víťazstvo kríža

Vojtech Bucko

1. mája 2019 ✚ *História*

Posledné krvavé prenasledovanie kresťanov.

Cisár Dioklecián (284—305) sa usiloval upevniť rozsiahlu, ale rozpadajúcu sa Rímsku ríšu. Spočiatku bol kresťanom naklonený, ale neskôr podľahol vplyvu svojich pohanských poradcov, takže za neho došlo k najkrvavejšiemu prenasledovaniu kresťanov. Aby zabránil rozkladu svojej ríše, rozdelil ju už r. 285 na dve časti: západnú a východnú. Odstránil všetko, čo pripomínalo staré republikánske zriadenie rímskeho štátu. Preto aj za hlavné sídlo ríše zvolil si nie Rím, ale Nikomediú vo východnej časti Rímskej ríše. Celú ríšu rozdelil na 4 prefektúry, 12 diecéz a 96 provincií. Východná časť ríše obsahovala Áziu, Tráciu, Egypt a východo-dunajské krajiny. Západná časť zahŕňovala Itáliu, Afriku, Španielsko, Francúzsko a Britániu. Áziu, Tráciu a Egypt podržal si Dioklecián sám. Itáliu a Afriku odovzdal svojmu spoluvládcovi (augustus) Maximiánovi Herkuleovi, ktorý sídlil v Miláne. Východo-dunajské krajiny spravoval Maximiánus Galérius ako césar so sídlom v Sirmiu. Španielsko, Francúzsko a Britániu spravoval ako césar Herkuleov syn Konstancius Chlórus. Zavedením absolutizmu mala byť ríša upevnená, aby mohla čeliť vonkajším nepriateľom, ktorí už v tomto čase dorážali na hranice Rímskej ríše.

Zdroj: wikipedia.com

Pôvodcom prenasledovania kresťanov za vlády Diokleciánovej bol jeho césar Galérius. R. 305 vzdali sa obidvaja augustovia vlády a augustami stali sa ich césari: Galérius 305—311) a Konstancius (305—306). Za césarov vymenoval Galérius zaťatých nepriateľov kresťanstva Severa a Maximina Daza. Syn Konstanciov, Konštantín, bol takto vynechaný, utiekol k svojmu otcovi do Británie (York), kde po smrti svojho otca bol v júli 306 vyhlásený od vojska za augusta.

Konštantín Veľký a kresťanstvo.

Konštantín bol ešte pohan, ale choval sa ku kresťanom priateľsky, podobne ako jeho otec Konstancius Chlórus. Preto kresťania v západnej časti ríše žili pomerne spokojne, zatiaľ, čo vo východnej časti ríše, kde vládli Galérius a jeho synovec césar Maximinus Daza, bolo najkrvavejšie prenasledovanie kresťanov. V správe západnej časti ríše pomáhal Konštantínovi jeho švagor Licinius, ktorý sa stal neskôr augustom východnej časti Rímskej ríše.

Milánsky edikt —prvé víťazstvo kresťanstva.

Dlhý a krvavý zápas šiestich nápadníkov trónu sa zjednodušil víťazstvom, ktoré dobyl Konštantín r. 312 pri Pons Milvius nad Maxenciom, synom Maximiánovým. Toto víťazstvo má veľký význam pre dejiny kresťanstva. Pod jeho dojomom Konštantín, pričítajúc ho zakročeniu kresťanského Boha (In hoc signo vinces)

vyhlásil so svojim východným spoluvládcom Licíniom kresťanské náboženstvo za rovnoprávne s pohanským v tzv. edikte milánskom z r. 313. Tým bol urobený koniec krvavým prenasledovaniam kresťanov v Rímskej ríši. Kresťanom boli vrátené zhabané majetky a boli zrušené zákony a predpisy proti kresťanom. Spoločná vláda Konštantína a Licínia, ktorí žili stále v napätom pomere, skončila sa r. 325 víťazstvom Konštantínovým. Licinius bol popravený a Konštantín stal sa znova pánom celej ríše.

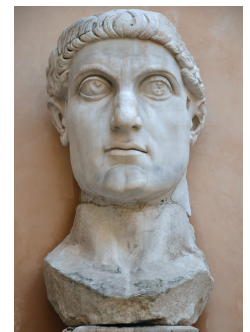

Zdroj: wikipedia.com

Toto zjednotenie vlády nad západnou a východnou časťou ríše v rukách Konštantínových bolo požehnaním pre kresťanov a Cirkev. Konštantín, hoci bol ešte pohan, zahrnoval Cirkev stále väčšou priazňou. Vydával zákony a predpisy v prospech kresťanstva a aj na štátne zákonodarstvo vplýval stále viac kresťanský duch. Tak nadobúdalo kresťanstvo prevahy nad pohanstvom, ktoré odňatím priazne cisárovej stále viac upadalo.

Význam Konštantína Veľkého pre kresťanstvo.

Konštantín sa dal pokrstiť až na smrteľnej posteli r. 337 z nesprávnej obavy, aby nestratil posväcujúcu milosť. To však nijako nezmenšuje jeho zásluhy o kresťanstvo a Cirkev. Počet kresťanov po r. 313 rýchlo rástol. Mnohí sa stávali kresťanmi z úcty k cisárovi, ba aj z prospechárskych pohnútok, čo malo za následok úpadok náboženskej horlivosti. Konštantín preložil svoju rezidenciu z Ríma, bohatého ešte na pohanské tradície, do nim založeného

Zdroj: flickr.com

mesta vo východnej časti ríše, ktoré bolo nazvané po svojom zakladateľovi Constantinopolis (Carihrad). Všemožnou priazňou, ktorú mu Konštantín preukazoval, stalo sa toto mesto veľmi rýchlo nielen politickým, ale i kultúrnym strediskom celého rímskeho východu. Cirkev z vďačnosti za jeho zásluhy o kresťanstvo dala Konštantínovi ďalekosiahly vplyv na cirkevné veci, čo viedlo ku vzniku neblahého césaropapizmu, ktorý v cirkevných dejinách narobil mnoho zla, lebo cisári nestarali sa len o vonkajšie záležitosti cirkevné, ale miešali sa aj do vnútorných vecí Cirkvi, do jej učenia, čím veľmi podporili vznik bludov, heréz. Okrem toho biskupi carihradskí robili si nárok na primát, domnievajúc sa, že tam musí byť hlava Cirkvi, kde je sídlo cisárov. Toto nesprávne chápanie viedlo nakoniec k odtrhnutiu sa východných cirkví od katolíckej Cirkvi, nakoľko východní biskupi nechceli uznať za najvyššiu svoju hlavu rímskych biskupov, pápežov, ale biskupa

carihradského. I pri ukrutnostiach, ktorých sa Konštantín dopustil na ceste za svojou mocou, dala mu katolícka Cirkev titul Veľký, zatiaľ čo východné cirkvi ho poctili titulom svätý. Konštantínovi synovia a ich nástupcovia na cisárskom tróne, s výnimkou Juliána Apostatu, pokračovali v politike Konštantína Veľkého a všemožne podporovali kresťanstvo. Pohanstvo stále upadalo, až koncom 4. st. bolo zakázané a kresťanstvo bolo vyhlásené za štátne náboženstvo Rímskej ríše. Tak koncom 4. storočia kresťanstvo zvíťazilo v Rímskej ríši nad pohanstvom.

Matkou Konštantína Veľkého bola sv. Helena, ktorá vplývala na svojho syna v prospech kresťanstva. Ako 80-ročná sa vydala na púť do Svätej zeme a pátrala po sv. Kríži. S pomocou jeruzalemského biskupa Makária ho aj našla. Konštantín Veľký dal postaviť nad Božím hrobom a nad miestom Kristovho ukrižovania v Jeruzaleme, ako aj na mieste narodenia Kristovho v Betleheme, nádherné chrámy. Podobne vyzdobil aj Lateránsky kostol v Ríme a začal stavbu Svätopeterského chrámu.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/konstantin-velky-a-vitazstvo-kriza/>